

Na podlagi 21. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 76/08, 79/09 in 51/10), 8., 9. in 14. člena Zakona o uresni evanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07-UPB1, 56/08, 4/10 in 40/12 - ZUJF) in 16. člena Statuta Ob ine Trnovska vas (Uradni vestnik Ob ine Trnovska vas, 5/07) je Ob inski svet Ob ine Trnovska vas na _____ redni seji, dne _____, sprejel

LOKALNI PROGRAM ZA KULTURO ZA OBDOBJE 2015-2018

I. UVOD

Ob inski svet Ob ine Trnovska vas na zgoraj navedeni pravni podlagi in v skladu z obveznostjo ob ine, da zagotavlja pogoje in sprejema ukrepe za uresni evanje javnega interesa na podro ju kulture na svojem obmo ju, sprejema Lokalni program kulture za obdobje 2015-2018 in na ta na in v Ob ini Trnovska vas zagotavlja pogoje za:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- kulturno raznolikost,
- uveljavljanje in razvoj slovenskega jezika,
- ohranjanje slovenske kulturne identitete in
- ohranjanje skupnega slovenskega kulturnega prostora.

II. STANJE KULTURE V OB INI

Trnovska vas ima zgodovino, ki sega fle v rimske ase. Lepoto in edinstvenost ji daje arhitektura cerkve Sv. Bolfenka iz 18. stoletja, katere se lahko pohvali z bogato zgodovinsko in umetni-ko preteklostjo slovenskega podeffelskega loveka. Zgrajena je bila v letih 1785 do 1789.

Kulturno dedi- ino na obmo ju Ob ine Trnovska vas predstavljajo -e Simoni eva doma ija v Trnovski vasi, gomilna grobi- a na obmo ju ob ine, Rimski gomili v Lo i u, arheolo-ko obmo je v rmlji ter kapelice in znamenja v ob ini.

Simoni eva doma ija v Trnovski vasi je ena redkih ohranjenih izvirnih panonskih doma ij v Sloveniji. Je prava panonska hi-a, lesena »cimprana« stavba iz 80-ih letih 18. stoletja. Ima slamnato streho in je zgrajena v obliki rke L. Pri vstopu v hi-o pridemo najprej v »priklet« oziroma hodnik. Iz hodnika pridemo naravnost v lepo ohranjeno rno kuhinjo, edino ohranjeno dale naokrog. Levo od vhoda je velika sprednja soba/hi-a s kru-no pe jo, desno pa zadnja soba/hi-a. Desno od kuhinje je kamra, v kateri je bil neko krompir. V hi-o so pozneje vgradili okna, ki ne ustrezajo prvotnemu videzu, zamenjana pa so tudi tla. Stavba se nadaljuje v gospodarsko poslopje, ki je sicer pokrito z opeko. V sprednji hi-i je malo okno, ki so ga uporabljali za prezra evanje. Zunaj hi-e so naslednji prostori: »gümna«, »listjak«, »ver-tat« (delavnica), »-tala«, »svinjska -tala« in drvarnica. V tak-ni panonski hi-i so neko prebivali vini arji.

Kot del zgodovinskega izro ila je na podro ju kulture potrebno poudariti -e, da sta bila na obmo ju Ob ine Trnovska vas rojena dva pomembnej-a ustvarjalca, in sicer dr. Joffef Mur-ec - fiivkov (1807-1895) in Jakob Gomil-ek (1843-1906).

Dr. Joffef Mur-ec ó fiivkov je -tudiral bogoslovje in bil leta 1830 posve en v duhovnika. Sluffboval je pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, Sv. Miklavflu pri Ormoflu in na Ptuju. Kasneje je bil privatni u itelj verouka in sloven- ine, ve ino svojega flivljenja je sluffboval v Gradcu. Leta 1876 je v rojstnem Bi-u ustanovil gasilsko dru-tvo. Pokopan je na doma em

pokopali– u pri Sv. Bolfenku v Trnovski vasi. Sodeloval je z veliko pomembnimi ljudmi, kar dokazujejo tudi njegova dopisovanja z Vrazom, Bleiweisom, Slom–kom in drugimi uglednimi ljudmi tega asa. Zbiral je ljudske pesmi, pregovore, pravljice, pripovedke, rastlinska imena. Leta 1832 pa se je poskusil tudi v pesni–tvu in napisal svojo prvo pesem. Sodeloval je pri Kozlarjevem zemljevidu, kjer je Mur–ec vrisal narodnostno mejo in opisal slovenska krajevna imena v mariborskem okroffju. Da je bil Mur–ec pomemben lovek pove tudi to, da je leta 1847 iz–la njegova slovnica, ki je bila prva slovenska slovnica po Valentinu Vodniku. Udejstvoval se je tudi v politi nem flivljenju. Spadal je med privrflence ilirskih idej. 16. aprila 1848 je v Gradcu ustanovil dru–tvo Slovenija, ki si je prizadevalo za samostojno Slovenijo. Dr. Joffef Mur–ec fiivkov je bil poleg vsega znan kot velik dobrotnik in mecen. Podpiral je dijake in –tudente, letno je po–iljal darove dija–kim kuhinjam v Mariboru, Ptujju, Celju, bil podpornik mariborski in ptujski italnici, daroval je za celo vrsto narodnih ustanov po slovenskem, od leta 1859 je redno po–iljal velike darove lavantinski –kofiji po prenosu sedefla v Maribor. fie okoli leta 1860 je ustanovil flupnijsko knjifnico in jo zaloffil s slovenskimi in hrva–kimi knjigami. Pomagal je pri preureditvi flupni– , pri obokanju in poslikavi cerkve, daroval je za povi–anje zvonika in nove zvonove. TMli je kupil njivo, prav tako pa je veliko prispeval za gradnjo nove –ole. Ob 105. obletnici njegove smrti so mu pred cerkvijo Sv. Bolfenka v Trnovski vasi odkrili doprsni kip, kar dokazuje, da so spomini na dr. Joffefa Mur–ca ó fiivkovega v doma em kraju –e vedno flivi in doma ini radi ponovijo besede njegovega ne aka Jakoba Gomil–ka, ki je zapisal: "Od kod pa je pri–a?, Z na–ega Bi–a je nekda priti–a."

Jakob Gomil–ak (v krstni knjigi Gomilschak), ne ak dr. Joffefa Mur–ca ó fiivkovega, je prav tako –tudiral teologijo, med drugim v Gradcu, in bil leta 1867 v Mariboru posve en v duhovnika. Sluffboval je v Radgoni, pri Sv. Juriju v Stiefingu in v Trstu. V Trstu je tudi pokopan. Bil je pesnik, pisatelj, duhovnik - pridigar. Napisal je ve pesmi. Med njimi so najbolj znane: t. i. Prle–ka himna »Dere sem jaz mali bija«, »–tudentska himna« »TMtudent na putu« in najbolj znana »Slovenec sem«, ki je tekmovala za himno Slovenije. Zbiral je ljudske reke in izreke, opisoval doma e kraje (Sveta Trojica, Turki pri Radgoni, Pohorje, Haloze, Trst í), pisal zgodovinske pripovedke (Devica Oglejska, Slava nedolffnosti), flivljenjepise (o dr. Mur–cu) in razli ne rtice (Iskrice, Bog v naravi, ujte, ujte moffje, Toffba starega kmeta, lovek in flivali). Bil je dopisnik asopisov »Slovenski narod« in »Edinost«. Izdal je tudi obseffno delo »Potovanje v Rim«. Ob skrbi za doma e je pogosto daroval svoje prihranke razli nim organizacijam in druflbam: Bi–e kemu mlekarskemu dru–tvu, Bralnemu dru–tvu pri Sv. Bolfenku (z denarjem in drugim), Nikolajevi druflbi, Dija–kemu domu v Celju, cerkvi sv. Vincenca, CirilóMetodovemu dru–tvu, ubogim –olarjem na realki v Trstu in –e –tevilnim drugim ljudem.

III. VLOGA KULTURE V OB INI

Ob ina predstavlja glede razvoja na vseh podro jih druflbenega flivljenja gospodarsko in druflbeno sredi– e in je v skladu z zakonom dolffna tudi na podro ju kulture zagotavljati ob ankam in ob anom moffnosti za dejavno flivljenje na podro ju kulture tako, kar zadeva:

- udejanjanje ustvarjalnosti na podro ju ljubiteljske kulture in
- uveljavljanje interesa po dostopnosti kulturnih dobrin najvi–je kakovosti v skladu z zmoffnostmi ob ine.

Kultura ima pomembno vlogo v javnem flivljenju znotraj ob ine, saj po eni strani povezuje ob ane in ob anke tudi kot kulturno skupnost in jim po drugi strani omogo a ob utek zadovoljenosti njihovih potreb in interesov, ki presegajo zgolj materialno raven (bivalno udobje ipd.).

Kljuba nega pomena sta zlasti zagotavljanje možnosti za ljubiteljsko kulturno dejavnost in možnosti za predstavljanje te dejavnosti in zagotavljanje možnosti za dostop do kulturnih dobrin najvišje kakovosti (gledališča, gostovanja, koncerti, razstave ipd.), seveda v tolikšnem obsegu, kot to dopuščajo proračunske možnosti občine.

IV. CILJI OBČINE INSKEGA PROGRAMA KULTURE

Poglaviti cilj programa in dejavnosti, ki se odvijajo na podlagi programa, je zagotavljanje pogojev za to, da občina postane tudi kulturno središče, v katerem lahko občani in občanke uresničijo svoj interes po lastni dejavnosti na področju kulture in svoj interes po dostopnosti kulturnih dobrin v lastnem bivalnem okolju.

Cilj občine je predvsem spodbujati razvoj kulture na nivoju Kulturnega društva Trnovska vas in Kulturnega društva Murčec - fiivkov, ki sta nosilca kulturne dejavnosti v občini. Nosilec uresničenja javnega interesa za področje kulture na območju občine je z delom svoje dejavnosti tudi Osnovna šola Trnovska vas. Osnovnošolska knjižnica pridobiva, obdeluje, hrani in posreduje velik del slovenske založniške produkcije za potrebe vzgojno izobraževalnih programov.

Osnovno poslanstvo je ustvarjalno razvijati bralno kulturo, informacijsko opismenjevati mlade in promovirati knjige, njihove avtorje in branje med mladimi.

Nosilci uresničenja javnega interesa za področje kulture na območju občine so lahko tudi posamezniki občani in občanke in organizirane skupine občank in občanov, ki s predloženimi programi zagotavljajo skladnost s tem programom in ustrezno kakovostno raven izvedbe svojih programov.

V. UKREPI ZA URESNIČENJE EVANJE LOKALNEGA PROGRAMA KULTURE

Občina je odgovorna za izvajanje služb na področju uresničenja javnega interesa za področje kulture v občini. Naloga občine je zlasti zagotavljanje ustrezne klime (pogojev) v občini za uresničenje javnega interesa na področju kulture in spodbujanje občank in občanov, da brez ovir izrazijo svoje potrebe in interese na tem področju. Občina mora na ustrezni način omogočiti tudi na uresničenje teh nalog, določiti glavne oblike in na območju kulturnega delovanja ter navesti naloge, ki jih bo občina izpolnjevala v sodelovanju z drugimi občinami oziroma javnimi zavodi, ki delujejo na območju občine.

Občina Trnovska vas bo:

- spodbujala kulturne dejavnosti občank in občanov, zlasti na področju t. i. ljubiteljske dejavnosti (društva in posamezniki kot nosilci dejavnosti) ter zagotavljala sredstva za njihovo dejavnost,
- omogočila prostorske, tehnične, organizacijske in materialne možnosti za uresničenje evanjskih programov nosilcev in
- omogočila dostopnost kulturnih dobrin, ki bodo plod uresničenja evanjskih programov nosilcev dejavnosti z občino in programov drugih ustvarjalcev (gostovanja, kulturne prireditve) v skladu s svojimi možnostmi in tem programom.

V skladu z navedenim bo Občina Trnovska vas:

- z javnimi razpisi in javnimi pozivi za prijave za sofinanciranje javnih kulturnih programov in projektov spodbujala dejavnost na tem področju,
- s sodelovanjem pri upravljanju javnih zavodov, katerih soustanoviteljica je občina, omogočila izvajanje javne službe in s primerno odmerjenimi proračunskimi sredstvi

ter prostori omogoča dejavnost javnih zavodov, zadolženih za izvajanje javne službe na območju občine,

- z vlaganjem v prostore in opremo (raunalniška oprema, svetlobna in zvočna tehnika) in
- z drugimi ukrepi spodbujala kulturno dejavnost in raznolikosti te dejavnosti na območju občine.

Občina Trnovska vas je v pogodbenem razmerju z javnim zavodom Knjižnica Ivana Potrča Ptuj, saj knjižnica občine oskrbuje s knjižnim gradivom s pomočjo Bibliobusa in potujejo enote knjižnice. Knjižnica Ivana Potrča se po velikosti uvršča med večje slovenske knjižnice, saj v skladu z zakonodajo izvaja knjižni dejavnost za skoraj 70.000 prebivalcev v 16 občinah na območju Upravne enote Ptuj. Pet občine je pogodbenic, med njimi tudi Občina Trnovska vas.

VI. SREDNJEROKOVNA INVESTICIJSKA PODROČJA JAVNE KULTURNE INFRASTRUKTURE

Javno kulturno infrastrukturo za področje kulture na območju občine Trnovska vas predstavlja Kulturni dom Trnovska vas (dvorana).

VII. DOLGOROKOVNI POGLED NA RAZVOJ KULTURE V OBČINI TRNOVSKA VAS

Občina Trnovska vas želi dolgoročno zagotoviti občankam in občanom ter gostom kakovostno ponudbo kulturnih dobrin zlasti na področju gledališča in glasbe, pevske kulture, likovnih razstav in delavnic ipd. Občina Trnovska vas bo posvečala izrazito skrb tudi raziskovanju, vzdrževanju in obnavljanju ter predstavljanju kulturne dediščine na območju občine.

Poleg tega bo Občina Trnovska vas namenila posebno skrb in sredstva tudi za estetsko podobo naselij in občine Trnovska vas v celoti, tako kar zadeva obstoječe spomenike in skladno na rtovanje na področju urbanizma, kakor tudi postavitve in vzdrževanje novih estetskih objektov (spomenikov, kipov, parkov oziroma drugih javnih površin).

VIII. VELJAVNOST IN UPORABNOST

Ta program se objavi v Uradnem vestniku občine Trnovska vas in se za neuresničevati v proračunskem letu 2015.

Priloga:

Datum:

fiupan Občine Trnovska vas,
Alojz BENKO, dipl.upr. org.